

Lausunto

1 (2)

13.9.2024
Dnro 109/08.00.00/2022

Pohjois-Karjalan liitto
kirjaamo@pohjois-karjala.fi
Pielisjoen linna, Siltakatu 2
80100 Joensuu

Viite: Lausuntopyyntönnö 5.8.2024

LAUSUNTO POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTAKAAVA 2040 2. VAIHEEN (ENERGIA JA MAISEMAT) KAAVALUONNOKSESTA

Pohjois-Karjalan liitto on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen (energia ja maisemat) kaavaluonnoksesta.

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus hyväksyi maakuntakaavaluonnoksen asetettavaksi lausunnoille ja nähtäville kokouksessaan 17.6.2024.

Vaihemaaakuntakaavassa käsiteltävät teemat ovat energia ja maisemat eli sähkönsiirto ja siihen liittyvä infra, teollisen kokoluokan tuuli- ja aurinkovoima-alueet sekä maisema- ja pohjavesikysymykset.

Maakuntakaavaluonnos

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen maakuntakaavaluonnos on laadittu selkeästi ja kaavaselostus kirjoitettu helposti luettavaksi.

Kainuun liitto pyytää tarkentamaan kaavaselostuksessa (s. 7) esitettyä Kainuun maakuntakaavatilannetta seuraavasti: Kainuussa on voimassa **kuusi** maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava, **Kainuun vaihemaaakuntakaava 2030** sekä Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 (hyväksytty 12.12.2023) on kuulutettu voimaan 6.3.2024. Siinä käsiteltäviä teemoja ovat olleet seudullisesti merkittävät tuulivoimaloiden alueet, voimajohtoja koskevien maakuntakaavamerkintöjen muutostarpeet, pohjavesialueet ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Tuulivoimamaakuntakaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu muutoksenhakuviranomaiseen. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen kaavaluonnoksessa Tuulivoimaloiden alue (tv) -merkinnällä osoitetaan vähintään kahdeksan (8) suuren kokoluokan voimalan muodostamia tuulivoimala-alueita. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 sekä 2035 tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan vähintään kymmenen (10) tuulivoimalan muodostamaa aluetta.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavaluonnoksessa osoitetaan yhteensä 24 tuulivoimalle soveltuvaa aluetta. Lähimpänä Kainuun maakuntarajaa alueista sijoittuvat Loukku (Nurmes), Kuohatti-Petäiskylä (Nurmes/Lieksa), Tetrivaara (Nurmes), Riihivaara (Lieksa) sekä Katajavaara-Keträvaara (Lieksa) etäisyyksillä 8 - 25 km Kainuun maakuntarajasta.

Maakuntakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa mainitaan tärkeimpänä yksittäisenä sähkönsiirron ratkaistavana kysymyksenä 400 kV suurjännitelinjan (Vaaralinja) ohjeellisen sijainnin määrittäminen yhteystarvemerkillä maakuntakaavaan Kainuun ja Kontiolahden Jaamankankaan sähköaseman välillä. Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty kaksi vaihtoehtoa Vaaralinjalle, joista toinen sijoittuu Nurmeksesta pohjoiseen kohti Kainuun Seitenoikean sähköasemaa ja toinen kohti Kainuun Terrafamen kaivosalueen suuntaa. Maaliskuussa 2024 voimaan kuulutetussa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu muun ohella Ristijärvi-Kuhmo-(Sotkamo)-Kontiolahti -yhteysvälin voimajohtoverkon 400 kV yhteystarve. Se kohtaa lausunnoilla olevassa maakuntakaavaluonnoksessa osoitetun Nurmeksesta pohjoiseen kohti Kainuun Seitenoikean sähköasemaa olevan yhteystarvemerkitävaihtoehdon Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakuntarajalla. Pohjois-Karjalan ja Kainuun maakuntien raja-alueen maakuntakaavojen yhteen sovittamiseksi mm. sähkönsiirron ja uusiutuvan energiantuotannon osalta voidaan tarvittaessa järjestää neuvotteluja Pohjois-Karjalan liiton ja Kainuun liiton välillä maakuntakaavoituksen eri vaiheissa.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että maakuntien rajoille sijoittuvien maankäyttömuotojen yhteisvaikutuksia arvioidaan koko siltä alueelta, jolla niillä voidaan arvioida olevan vaikutuksia, tarvittaessa yli maakuntarajan.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa maakuntakaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
SANNA NIKOLA-MÄÄTTÄ	Telia Tunnistus	17.09.2024 14:53:33 UTC+03:00
SANNA MARJAANA SCHRODERUS	Telia Tunnistus	18.09.2024 08:31:38 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Kainuun ELY-keskus

kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi

Kalliokatu 4

87100 Kajaani

Viite: KAIELY/514/2023

LAUSUNTO PUOLANGAN AHVENVAARAN TUULIVOIMAHANKKEEN YVA-OHJELMASTA

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Puolangan Ahvenvaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Solarwind Finland Oy suunnittelee Puolangan kuntaan Ahvenvaaran alueelle enintään seitsemän (7) tuulivoimalan rakentamista. Hankealue sijaitsee noin 7 km Puolangan keskustaajaman eteläpuolella rajautuen Jalka-ahontiehen. Itäpuolella n. 4 km päässä kulkee tie 78 (Paltamontie). Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidaan seuraavat vaihtoehdot:

- Vaihtoehto VE0: Hanketta ei toteuteta.
- Vaihtoehto VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään 7 voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 261 metriä ja yksikköteho korkeintaan noin 7,2 MW.
- Vaihtoehto VE2: Hankealueelle rakennetaan enintään 6 voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 261 metriä ja yksikköteho korkeintaan noin 7,2 MW.

Tuulivoimalat liitetään sähköverkkoon maakaapelilla. Kaapelin liityntäpisteiksi ja reiteiksi tarkastellaan tässä vaiheessa yhtä vaihtoehtoa Puolangan kunnan alueella.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on laadittu selkeästi ja kattavasti. Siinä on huomioitu Kainuu-ohjelma, Kainuun maakuntakaavat, maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset ja maakuntakaavamerkinnät pääasiassa riittävästi. Kainuun liitto tarkentaa, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa, joista Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ei ole vielä lainvoimainen (YVA-ohjelma s. 92-97). Kainuun liitto pyytää tarkistamaan maakuntakaavoitusta koskevan kappaleen ja korjaamaan tiedot sekä päivittämään kuvat tarvittavilta osin ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Tuulivoimatuotantoa on käsitelty kahdessa voimassa olevassa vaihemaakuntakaavassa Kainuussa, Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035. Ahvenvaaran tuulivoimahankealuetta (6-7

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

tuulivoimalaa) ei ole osoitettu voimassa olevissa maakuntakaavoissa tuulivoimaloiden alueena. Tuulivoimamaakuntakaavan koko maakuntakaava-alueetta koskevan yleismääräyksen mukaan maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Seudullisesti merkittävällä tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Kunta tai kaupunki voi tutkia omalla kaavoituksella paikallista tuulivoimaloiden aluetta muut maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset huomioiden.

Ekologisten yhteyksien osalta (YVA-ohjelma s. 70-71) on viitattu Kainuun ELMA-hankkeen raporttiin vuodelta 2016. Kainuun liitto tarkentaa, että vuonna 2023 on valmistunut raportti ”Ekologiset yhteyden Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisessa”, joka on myös hyvä huomioida lähtötiedoissa ja nykytilan kuvauksessa ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahanketta suunniteltaessa huomioidaan kyseisen hankealueen lisäksi muut lähialueelle suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet ja niiden yhteisvaikutukset ja esitetään tarvittaessa keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on erityisesti huomioitava vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön. Lisäksi on tarpeen huomioida vaikutukset erilaisiin tutka- ja radiojärjestelmiin sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia tuulivoimaloiden korkeuden, määrän ja sijoittelun avulla.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoima-aluesuunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä. Tarvittaessa on tärkeää ryhtyä toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

23.9.2024

Dnro 226/06.00/2024

Lapin liitto
info@lapinliitto.fi
Hallituskatu 20 B
96101 ROVANIEMI

Viite: Lausuntopyyntöne 2.9.2024

LAUSUNTO LAPIN LIIKENNESTRATEGIA 2050-LUONNOKSESTA

Lapin liitto on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Lapin liikennestrategia 2050-luonnoksesta.

Lapin liikennestrategialla pyritään vastaamaan erityisesti muuttuneeseen geopoliittiseen tilanteeseen ja muihin globaaleihin ilmiöihin, jotka ovat vaikuttaneet Lapin asemaan sekä valtakunnallisesti että pohjoisen turvallisuuden, huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden näkökulmista.

Liikennestrategiatyössä laaditaan kokonaisvaltainen ja kattava näkemys Lapin tulevaisuuden liikennejärjestelmästä vuodelle 2050. Pitkän aikavälin strategian lisäksi hankkeessa muodostetaan lyhyemmän aikavälin strategia liikennejärjestelmän kehittämisestä vuodelle 2036 sekä liikennejärjestelmäselvitys Lapin maakuntakaavoituksen 2050 tueksi.

Liikennestrategialuonnos

Liikennestrategian luonnoksessa on tunnistettu hyvin toimintaympäristön muutostekijöitä Lapin näkökulmasta ja on esitetty selkeästi liikennejärjestelmän nykytila ja kehittämissuunnat.

Liikennestrategiassa esitettyjen tavoitteiden toteuttamisella voitaisiin edistää myös Pohjoisen 4 maakunnan liikennejärjestelmien kehittämisen ylimaakunnallista kokonaisuutta pitkällä aikavälillä.

Suunnitelmassa on esitetty tarpeellisia ehdotuksia maakuntakaavoitusta varten sekä liikennejärjestelmätason vaikutusten arviointi suunnitelman tarkkuustason edellyttämällä tavalla.

Suunnitelman seuranta koskevassa osassa on tärkeänä huomiona todettu, että yksistään maakunnan liitto ei voi olla yksistään vastuussa toimenpideohjelman toteuttamisesta, vaan tähän tarvitaan laajaa eri sidosryhmien sitoutumista, toimenpiteitä ja vaikuttamistyötä.

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Liikennestrategian luonnoksessa on esitetty maantie- ja ratayhteyksien kehittämistä Ruotsiin ja Norjaan. Nykyisten liikenneyhteyksien parantaminen ja uusien liikenneyhteyksien kehittäminen on erityisesti koko maan huoltovarmuuden ja sosiaalisen liikkuvuuden kannalta hyvin tärkeää.

Liikennestrategian luonnoksessa on esitetty valtatielle 5 ja raideyhteydelle Kemijärveltä etelään kohdistuvia toimenpiteitä. Nämä toimenpiteet ovat yhdenmukaisia Kainuun liiton tavoitteiden kanssa. Kainuun liitto kannattaa valtatie 5 sisällyttämistä puuttavalta osaltaan (Kemijärvi-Sodankylä) TEN-T kattavaan verkkoon ja koko valtatie sisällyttämistä LVM:n pääväyläasetukseen (maanteiden runko-verkko).

Ylimaakunnallisen liikennejärjestelmäyhteistyön jatkaminen Pohjoisen alueella on tulevaisuudessa tärkeää. Suomen, Ruotsin ja Norjan pohjoisten alueiden liikennejärjestelmäsuunnitelmien yhteensovittaminen on kannatettava ja tarpeellinen asia. Ennen yhteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun aloittamista on tarpeen varmistaa muun ohella millaisella päätöksentekoprosessilla se laaditaan, mitä aluetta se koskee ja kuinka sen valmisteluresurssit järjestetään.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
SANNA NIKOLA-MÄÄTTÄ	Telia Tunnistus	26.09.2024 13:37:37 UTC+03:00
SANNA MARJAANA SCHRODERUS	Telia Tunnistus	26.09.2024 17:28:54 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Puolangan kunta / kaavoitus
Maaherrankatu 7
89200 Puolanka
kunta@puolanka.fi

Viite: Lausuntopyyntö 27.8.2024

LAUSUNTO PUOLANGAN AHVENVAARAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Puolangan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Puolangan Ahvenvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Solarwind Finland Oy suunnittelee Puolangan kuntaan noin 1190 hehtaarin suuruiselle alueelle tuulivoimapuistoa. Ahvenvaaran hankealue sijaitsee noin 7 km Puolangan keskustaajaman eteläpuolella rajautuen Jalka-ahontiehen. Itäpuolella n. 4 km päässä kulkee tie 78 (Paltamontie). Hankealueelle rakennetaan enintään 7 voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 261 metriä ja yksikköteho korkeintaan noin 7,2 MW.

Tuulipuisto on alustavasti suunniteltu liitettäväksi 110 kV linjaan Puolangan muuntoasemalla. Noin 11 km maakaapelointi suunnitellaan tehtävän tien varsia pitkin muuntoasemalle saakka, mikä sijaitsee Puolangan keskustan länsipuolella.

Tuulivoimahankkeen kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely toteutetaan erillisinä, mutta rinnakkaisina prosesseina.

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu selkeästi ja siinä on kuvattu Kainuun maakuntakaavat pääosin riittävästi. Kainuun liitto pyytää huomioimaan kaava-aineistoissa myös koko Kainuun maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset kuten Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 annettu energian siirtoa koskeva yleismääräys. Strategioiden osalta kaava-aineistossa on hyvä huomioida myös Kainuu-ohjelman tavoitteet. Kainuu-ohjelman laatiminen seuraavalle kaudelle on käynnistetty keväällä 2024.

Tuulivoimatuotantoa on käsitelty kahdessa voimassa olevassa vaihemaakuntakaavassa Kainuussa, Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä lainvoimainen. Ahvenvaaran tuulivoimahankealuetta (7 tuulivoimalaa) ei ole osoitettu voimassa olevissa maakuntakaavoissa tuulivoimaloiden alueena. Tuulivoimamaakuntakaavan koko maakuntakaava-alueita koskevan yleismääräyksen mukaan maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

merkitykseltään seudullista. Seudullisesti merkittävällä tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Kunta tai kaupunki voi tutkia omalla kaavoituksella paikallista tuulivoimaloiden aluetta muut maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset huomioiden.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahanketta suunniteltaessa huomioidaan kyseisen hankealueen lisäksi muut lähialueelle suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet ja niiden yhteisvaikutukset ja esitetään tarvittaessa keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on erityisesti huomioitava vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön. Lisäksi on tarpeen huomioida vaikutukset erilaisiin tutka- ja radiojärjestelmiin sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia tuulivoimaloiden korkeuden, määrän ja sijoittelun avulla.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä. Tarvittaessa on tärkeää ryhtyä toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija